

союзником України у європейській безпековій системі, а Україна – чинником, який надає реального змісту поняттю “регіональної стабільності”.

Сьогодні обидві держави разом визначають контури нового безпекового порядку у Центрально-Східній Європі – порядку, в основі якого лежить солідарність, взаємна підтримка і стратегічна єдність. І цей процес, який почався у 2022 році, не лише змінив регіон, але й став важливою частиною ширшої європейської історії – історії про відродження віри в союз, побудований на довірі, справедливості та спільній боротьбі за свободу.

Тетяна Петрик, Юрій Петрик (Тернопіль)
ВІЗИТ ПРЕЗИДЕНТІВ ПОЛЬЩІ ТА ЛИТВИ ДО УКРАЇНИ У ГРУДНІ
2021 РОКУ ЯК СИМВОЛ ПОЛІТИЧНОЇ СОЛІДАРНОСТІ ПЕРЕД
ЗАГРОЗОЮ ШИРОКОМАСШТАБНОГО РОСІЙСЬКОГО
ВТОРГНЕННЯ

Наприкінці 2021 року Україна перебувала у складній політичній і безпековій ситуації: із різних джерел дедалі частіше надходила інформація про можливе посилення ескалації з боку росії у війні, що тривала з 2014 року. Ці дані все частіше з'являлися у засобах масової інформації, що посилювало напруження в українському суспільстві напередодні, як згодом виявилось, широкомасштабного російського вторгнення.

У цих умовах для України було надзвичайно важливо відчувати міжнародну підтримку, зокрема від найближчих союзників у регіоні – Республіки Польща та Литовської Республіки. До того ж 28 липня 2020 року три держави заснували міжнародне об'єднання під назвою «Люблінський трикутник».

Таким чином, 2 грудня 2021 р. Президенти України, Литви та Польщі – Володимир Зеленський, Гітаніс Науседа та Анджей Дуда – провели перші переговори у рамках Люблінського трикутника, що відбулися у форматі відеоконференції. Під час неї лідери засудили російську агресію проти України, висловили занепокоєння з приводу будівництва росією газопроводу «Північний потік-2», а також засудили провокування білоруською владою міграційної кризи на кордоні з Польщею та Литвою.

Невдовзі, 20 грудня 2021 р., Гітаніс Науседа та Анджей Дуда здійснили візит до України. Зустріч із Володимиром Зеленським відбулася у державній резиденції в Карпатах – у селі Гута Івано-Франківської області. Зустріч лідерів тривала близько двох годин і завершилася ухваленням спільної заяви. Президенти закликали міжнародну спільноту зробити санкції проти росії більш жорсткими та вкотре звернулися до російського керівництва із вимогою припинити війну проти України та відвести свої війська з території України та від її кордонів.

Окремо лідери держав ще раз заявили про взаємну підтримку одне одного у зв'язку зі штучно створеною білоруською владою міграційною кризою на кордонах. Лідери наголосили, що ця криза активно підтримується росією для того, аби дестабілізувати ситуацію. Висловлено занепокоєння через зростання загальної напруженості у регіоні, в тому числі у зв'язку з продовженням будівництва «Північного потоку-2», який сторони визначили як загрозу безпеці.

Анджей Дуда під час зустрічі нагадав слова свого попередника Леха Качинського, який попереджав світ про те, що після російської агресії проти Грузії у 2008 році наступними жертвами росії можуть стати Україна, держави Балтії та Польща. Польський лідер відзначив позитивні тенденції всередині

НАТО, починаючи з 2014 року, зокрема посилення Альянсу на своєму східному фланзі. Анджей Дуда закликав відповідати «сильною позицією» на акти російського шантажу.

Гітаніс Науседа підкреслив, що проблеми України є не лише проблемами Києва, а залишаються спільними для цілого регіону, в тому числі, і для Польщі та Литви. На думку литовського лідера, необхідно переконувати інші держави у необхідності спільно працювати, боротися з російською агресією та домагатися вступу України до НАТО. Науседа наголосив, що наслідки для росії мають бути дуже суворими, а держави-члени НАТО мають реагувати не лише шляхом посилення присутності на сході, а й нарощуванням усього свого військового потенціалу, аби уникнути ескалації в регіоні.

Володимир Зеленський зазначив, що Україна поки що не є членом Європейського Союзу та НАТО, а тому важливо посилювати добросусідські взаємини між державами. Україну, Польщу та Литву він назвав країнами, що перебувають в авангарді стримування російської агресії, а тому, на думку українського лідера, варто консолідувати спільні зусилля.

Підсумовуючи, зазначимо, що це була перша очна зустріч Володимира Зеленського, Анджея Дуди та Гітаніса Науседи у форматі Люблінського трикутника. Було важливо та символічно, що ця зустріч відбулася саме на території охопленої війною України. Лідери обговорили низку актуальних питань, а також продемонстрували єдність намірів. Правильним було й те, що під час зустрічі Президенти не торкалися якихось суперечливих тем польсько-українських чи польсько-литовських взаємин, а зосередилися більше на тому, що об'єднувало країни, зокрема, й на небезпеці від спільного ворога – російської федерації.

Без сумніву, ця зустріч була передусім демонстративною: польський, і литовський Президенти своїм приїздом прагнули засвідчити підтримку України в її нелегкій боротьбі, що передувала широкомасштабному російському вторгненню. Україна ж, своєю чергою, продемонструвала Польщі та Литві свою готовність до подальшої співпраці та підтримки союзників у міжнародній політиці.

Ірина Федорів, Ігор Танавський (Тернопіль) НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНА СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З ТУРЕЦЬКОЮ РЕСПУБЛІКОЮ У 2014–2024 РР.

Військова агресія рф проти України та анексія Криму актуалізувала потребу в поглибленні її науково-технологічної співпраці з Турецькою Республікою. Це стало наслідком розриву технологічних та наукових зв'язків між українськими та російськими розробниками й підприємцями. Відтак вітчизняні науковці та промисловці були змушені шукати нові технологічні проекти для спільного дослідження та їх практичної реалізації. Однак, слід зазначити, що після анексії Криму пріоритетною для науково-технологічної співпраці України та Туреччини, як і на початку 1990-х рр. стала оборонна галузь. Це відобразилося в підписаному представниками обох держав у 2016 р. «Імплементційному плані військового співробітництва». Цей документ дозволив створити механізм співпраці України та Туреччини в оборонно-технічній сфері, регулюючи цей процес у період 2016–2020 рр. Вже 14 березня 2017 р. під час зустрічі прем'єр-міністрів Туреччини та України підписано меморандум про використання технології вітчизняного танкового двигуна БТД-3 для модернізації турецького основного бойового танку «Алтай». Після цього генеральний директор «Укроборонпрому» зазначив, що